ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
G. FEDERICO MANCINI
της 11ης Ιουνίου 1987 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Οι προτάσεις αυτές αφορούν την πρώτη αίτηση ισπανικού δικαστηρίου για την έκδοση προδικαστικής απόφασης. Στο πλαίσιο δίκης μεταξύ του Fernando Roberto Giménez Zaera και του Instituto Nacional de la Seguridad Social και Tesorería General de la Seguridad Social, το Tribunal Central de Trabajo σας ζητεί να ερμηνεύσετε τα άρθρα 2, 117 και 188 της Συνθήκης ΕΟΚ. Το εθνικό δικαστήριο ερωτά στην ουσία αν δυνάμει των εν λόγω διατάξεων τα κράτη μέλη οφείλουν να μη θεσπίζουν κανόνες που απαγορεύουν τη συρροή συντάξεως γήρατος με την άσκηση καθηκόντων δημοσίου υπαλλήλου.

Συνοψίζω τα πραγματικά περιστατικά. Ο Giménez Zaera, εν ενεργεία δημόσιος υπάλληλος, άρχισε να λαμβάνει από 1ης Οκτωβρίου 1983 τη σύνταξη γήρατος που προβλέπει το γενικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης (νόμος της 21ης Απριλίου 1966, όπως τροποποιήθηκε στις 30 Μαΐου 1974) για δραστηριότητα που είχε ασκήσει στον ιδιωτικό τομέα. Ωστόσο το άρθρο 52, παράγραφος 1, του νόμου περί του προϋπολογισμού που εκδόθηκε στις 28 Δεκεμβρίου 1983 για το οικονομικό έτος 1984 επεξέτεινε στους δημοσίους υπαλλήλους έναν κανόνα που ίσχυε ήδη για τους μισθωτούς και ανεξάρτητους εργαζομένους δυνάμει του άρθρου 156, παράγραφος 2, του προαναφερθέντος νόμου της 21ης Απριλίου 1966, όρισε δηλαδή ότι δεν συμβιβάζεται η είσπραξη της εν λόγω παροχής με την επ' αμοιβή άσκηση καθηκόντων ή δραστηριοτήτων σε δημόσιες υπηρεσίες ή θεσμικά όργανα. Κατ' εφαρμογή της διάταξης αυτής ο αρμόδιος ισπανικός φορέας έπαυσε να καταβάλλει την παροχή που χορηγούσε μέχρι τότε στον Giménez Zaera (2 Φεβρουαρίου 1985).

Ο εν λόγω υπάλληλος προσέφυγε κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον της Magistratura de Trabajo της Σαραγόσας που απέρριψε την αγωγή του (6 Σεπτεμβρίου 1985), οπότε άσκησε έφεση ενώπιον του Tribunal Central de Trabajo. Με Διάταξη της 21ης Μαρτίου 1986 το τέταρτο τμήμα του εν λόγω δικαστηρίου υπέβαλε τα ακόλουθα ερωτήματα:

« 1) Είναι σύμφωνες με το γενικό στόχο ή την αποστολή της προαγωγής της επιταχυνόμενης ανύψωσης του βιοτικού επιπέδου οι εθνικές νομοθετικές λύσεις οι οποίες μειώνουν ή χειροτερεύουν την ποσότητα και ποιότητα της προστασίας που έχει αποκτηθεί μέχρι εκείνο το χρόνο σε συγκεκριμένο τομέα του δημόσιου συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως;

2) Οι λύσεις αυτές συμβάλλουν στην πραγματοποίηση του στόχου της βελτιώσεως των όρων διαβιώσεως μέσω της εναρμονίσεώς τους με στόχο την πρόοδο, εφόσον αποτελούν οπισθοδρόμηση σε σχέση με το ύψος των παροχών που προέβλεπαν προηγουμένως ή εφόσον προβλέπουν αυστηρότερες προϋποθέσεις για τη χορήγηση κοινωνικών παροχών οι οποίες μέχρι τότε εξαρτώνταν από λιγότερο αυστηρές προϋποθέσεις;

* Μετάφραση από τα ιταλικά.

3) Καταβάλλεται ικανοποιητικά και επαρκώς η προσπάθεια εναρμόνισης των εθνικών δικαίων όταν πολλαπλασιάζονται ή εξακολουθούν να υπάρχουν τέτοιες λύσεις ως προς τις παροχές;

4) Αποτελεί προσπάθεια για την εναρμόνιση η — παρά την κρατούσα πρακτική — ένταξη μιας εσωτερικής νομοθετικής διάταξης σχετικά με την κοινωνική πολιτική στο νόμο περί κρατικού προϋπολογισμού ως μέσο οικονομικής πολιτικής με στόχο τη μείωση των δημόσιων δαπανών σε βάρος των κοινωνικών εκείνων παροχών των οποίων η απόκτηση καθίσταται δυσκολότερη ή μειώνεται η — ποσοτική ή ποιοτική — ωφέλεια;

5) Επιτρέπεται να μεταβληθούν ή να ανασταλούν, στο όνομα της αόριστης έννοιας της αλληλεγγύης, οι κοινωνικές λειτουργίες που αναγνωρίζει η κοινοτική έννομη τάξη στη γενική αρχή της επιταχυνόμενης ανύψωσης του βιοτικού επιπέδου, στο στόχο της βελτίωσης των όρων διαβιώσεως μέσω της εναρμονίσεως με στόχο την πρόοδο, και στις ενέργειες των δημόσιων αρχών που αποσκοπούν στην εναρμόνιση, προκειμένου να πραγματοποιηθεί αυτό που επιδιώκεται από κοινού με όλους αυτούς τους σκοπούς; »

Στην παρούσα διαδικασία, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν ο ενάγων της κύριας δίκης, η ισπανική και η βρετανική κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

2. Η ισπανική κυβέρνηση διατύπωσε, κυρίως, αμφιβολίες ως προς την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να αποφανθεί επί των ερωτημάτων του παραπέμποντος δικαστηρίου και σας προτείνει να μην απαντήσετε. Κατά τον εκπρόσωπο της Μαδρίτης, η ερμηνεία που καλείσθε να δώσετε δεν ασκεί επιρροή για την επίλυση της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου δεδομένου ότι η διοικητική πράξη, επί του κύρους της οποίας καλείται να αποφανθεί το εν λόγω δικαστήριο, είναι προγενέστερη της προσχωρήσεως του Βασιλείου της Ισπανίας στην Κοινότητα. Με άλλα λόγια το κοινοτικό δίκαιο δεν έχει εφαρμογή ratione temporis στα πραγματικά περιστατικά από τα οποία πηγάζει η διαφορά.

Η άποψη αυτή είναι αβάσιμη. Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να εκτιμήσει βάσει των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως το κατά πόσο του είναι αναγκαία για την έκδοση της αποφάσεώς του η απάντηση σε κάποιο προδικαστικό ερώτημα (βλέπε πλέον πρόσφατη απόφαση της 12ης Ιουνίου 1986, συνεκδικασθείσες υποθέσεις 98, 162 και 258/85, Bertini, Bisignani και λοιποί, Συλλογή 1986, σ. 1885, ιδίως σ. 1893, σκέψη 8). Το εθνικό δικαστήριο λοιπόν, και μόνο αυτό, οφείλει να αποφασίσει αν η συνεργασία σας του είναι επωφελής σε μια δίκη που αφορά την εφαρμογή νόμου εκδοθέντος πριν από την προσχώρηση της χώρας του στην Κοινότητα, ο οποίος όμως εξακολουθεί να παράγει αποτελέσματα. Εξάλλου το Δικαστήριο έχει απαντήσει επανειλημμένα σε εθνικά δικαστήρια που του υπέβαλαν, υπό ανάλογες συνθήκες, ερωτήματα ερμηνείας της Συνθήκης ή διατάξεων του παράγωγου κοινοτικού δικαίου (βλέπε μεταξύ άλλων τις αποφάσεις της 4ης Φεβρουαρίου 1965, υπόθεση 20/64, Albatros, Rac. 1965, XI-3, σ. 1· της 22ας Μαρτίου 1972, υπόθεση 80/71, Merluzzi, Rac. 1972, σ. 175· της 30ής Σεπτεμβρίου 1975, υπόθεση 32/75, Cristini, Rac. 1975, σ. 1085· της 14ης Δεκεμβρίου 1979, υπόθεση 34/79, Regina κατά Darby, Rac. 1979, σ. 3795· της 12ης Φεβρουαρίου 1981, υπόθεση 130/80, Kelderman, Συλλογή 1981, σ. 527· της 14ης Ιουλίου 1981, υπόθεση 155/80, Oebel, Συλλογή 1981, σ. 1993· της 31ης Μαρτίου 1982, υπόθεση 75/81, Blesgen, Συλλογή 1982, σ. 1211).

3. Σε τελευταία ανάλυση η αίτηση είναι παραδεκτή. Συμφωνώ πάντως με την Επιτροπή ότι τα ερωτήματα του Δικαστηρίου, αφενός, δεν είναι πλήρη (οι ερμηνευτές διατάξεις του κοινοτικού δικαίου δεν αναφέρονται ρητά) και, αφετέρου, εν μέρει περιττά. Για το λόγο αυτό σκόπιμο είναι να αναδιατυπωθούν σε ένα μόνο ερώτημα βάσει του σκεπτικού της Διάταξης περί παραπομπής: «η από το νομοθέτη κράτους μέλους θέσπιση διατάξεως που απαγορεύει τη σώρευση παροχών κοινωνικής ασφάλισης με άλλες πηγές εισοδημάτων, και συγκεκριμένα τη σώρευση σύνταξης γήρατος με αποδοχές δημοσίου υπαλλήλου και κατ' αυτό τον τρόπο μειώνει το επίπεδο κοινωνικής προστασίας του εργαζομένου, προσκρούει στα άρθρα 2, 117 και 188 της Συνθήκης;».

Όπως βλέπουμε, η διατύπωση αυτή δεν περιλαμβάνει το τέταρτο ερώτημα με το οποίο ο εθνικός δικαστής ερωτά το Δικαστήριο αν συμβιβάζεται προς το κοινοτικό δίκαιο μια διάταξη η οποία αφορά μεν την κοινωνική πολιτική πλην όμως θεσπίζεται με το νόμο περί προϋπολογισμού. Η περικοπή είναι δικαιολογημένη. Στο παρόν στάδιο εξελίξεώς του το κοινοτικό δίκαιο δεν επεμβαίνει, όπως παρατηρεί η Επιτροπή, «στη διαρθρωτική οργάνωση των εθνικών εννόμων τάξεων» και ειδικότερα δεν απαιτεί από τους εθνικούς νομοθέτες να σέβονται νομοθετούντες τους οικείους παραδοσιακούς διαχωρισμούς.

4. Με τη Διάταξη περί παραπομπής, το Tribunal Central de Trabajo ερμηνεύει τα άρθρα 2, 117 και 118 κατά την έννοια ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να μειώνουν το επίπεδο κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων. Οι διατάξεις αυτές, παρατηρείται, καθιερώνουν αξίες όπως η επιταχυνόμενη ανύψωση του βιοτικού επιπέδου και η βελτίωση των όρων διαβιώσεως μέσω της εναρμονίσεώς τους με στόχο την πρόοδο, αξίες οι οποίες αποτελούν αρχές της κοινοτικής δημόσιας τάξης και επομένως δεν επιδέχονται παρεκκλίσεις. Άρα, με την υπογραφή της Συνθήκης, τα κράτη μέλη ανέλαβαν την υποχρέωση να μην καταργήσουν τα δικαιώματα που κατοχύρωναν σε κάποια δεδομένη στιγμή τα οικεία συστήματα κοινωνικής ασφάλισης να μη μειώνουν, ποσοτικώς ή ποιοτικώς, το επίπεδό τους. Ειδικότερα τα κράτη μέλη: α) δεν επιτρέπεται να θεσπίζουν νόμους που μειώνουν το επίπεδο των κοινωνικών παροχών οι οποίες υπάρχουν κατά το χρόνο της θέσεως σε ισχύ της Συνθήκης για το ενδιαφερόμενο κράτος· β) έχουν την υποχρέωση να επιταχύνουν την ανύψωση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων, ιδίως εναρμονίζοντας προς τα άνω τα ποσά των εν λόγω παροχών.

Όπως τονίζουν με τις παρατηρήσεις τους η Επιτροπή, η ισπανική και η βρετανική κυβέρνηση, η άποψη αυτή, την οποία υποστηρίζει ο Giménez Zaera, δεν επιρρωννύεται από τις προβαλλόμενες διατάξεις της Συνθήκης. Αντιθέτως, η οικονομία και η συστηματική ερμηνεία των διατάξεων αυτών, που λαμβάνει επίσης υπόψη το παράγωγο κοινοτικό δίκαιο, οδηγεί στη χωρίς δισταγμούς απόρριψή της.

Ας δούμε όμως τα πράγματα με τη σειρά, εξετάζοντας, πρώτον, την έκταση των άρθρων 2, 117 και 118. Το πρώτο ορίζει ότι «η Κοινότης έχει ως αποστολή, με τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς και την προοδευτική προσέγγιση της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών... επιταχυνομένη ανύψωση του βιοτικού επιπέδου». Το άρθρο αυτό επαναλαμβάνει δηλαδή την υποχρέωση που ανέλαβαν τα κράτη με την τρίτη παράγραφο του προοιμίου («θέτοντας ως κύριο σκοπό των προσπαθειών τους τη σταθερή βελτίωση

των όρων διαβιώσεως και απασχολήσεως των λαών τους ») και την ενισχύει ανάγοντας τις « προσπάθειες » σε « αποστολή » και διευκρινίζοντας τα μέσα διά των οποίων θα εκπληρωθεί η αποστολή αυτή. Δεν μπορεί να λεχθεί όμως ότι τα μέσα αυτά αποκτούν συγκεκριμένη νομική φύση ή, εν πάση περιπτώσει, δεσμευτικό χαρακτήρα. Όπως προσφυώς παρατηρήθηκε, η εν λόγω διάταξη « contains expressions of intent, purpose, and motive, rather than rules that are of direct operative effect » (Herzog: *The Law of the European Economic Community. A Commentary*, New York, 1976, I, σ. 46, ενημέρωση 1984).

Δεν υπάρχει δηλαδή καμιά υποχρέωση εις βάρος των κρατών μελών, άρα και κανένα δικαίωμα που μπορούν να επικαλεστούν τα άτομα. Για την πραγματοποίηση του στόχου του άρθρου 2 προβλέπεται μάλλον μια διαδικασία στην οποία η οικονομία, οι φυσικές επιστήμες και η τεχνολογία υπερισχύουν σαφώς των παρεμβάσεων των δημοσίων αρχών. Όπως έχει λεχθεί, η δημιουργία της κοινής αγοράς « recherà con sé l' espansione e la razionalizzazione della produzione, ponendo a disposizione dei consumatori beni in sembre maggiore abbondanza ed a minor prezzo. Di più, la migliore distribuzione ed utilizzazione delle forze di lavoro recherà con sé una migliore retribuzione media. La conseguenza consisterà precisamente in un acceleramento nel progresso del tenore di vita » (θα σημάνει την επέκταση και την ορθολογική διάρθρωση της παραγωγής με τη διάθεση ολοένα και περισσότερων αγαθών στους καταναλωτές σε χαμηλότερες τιμές. Εξάλλου η καλύτερη κατανομή και χρησιμοποίηση του εργατικού δυναμικού θα βελτιώσει το μέσο εισόδημα. Το αποτέλεσμα θα είναι ακριβώς η επιτάχυνση της ανύψωσης του βιοτικού επιπέδου) (Monaco: Commento all' articolo 2, στο *Commentario CEE*, Milan 1965, I, σ. 38).

Ας περάσουμε τώρα στο άρθρο 117 με το οποίο αρχίζει το κεφάλαιο I του τίτλου III του τρίτου μέρους της Συνθήκης. Κατά την πρώτη παράγραφο « τα κράτη μέλη συμφωνούν περί της ανάγκης να προαγάγουν τη βελτίωση των όρων διαβιώσεως και εργασίας του εργατικού δυναμικού κατά τρόπο που να επιτρέπει την εναρμόνισή τους με στόχο την πρόοδο ». Κατά τη δεύτερη παράγραφο τα κράτη μέλη « θεωρούν ότι η εξέλιξη αυτή θα προκύψει τόσο από τη λειτουργία της κοινής αγοράς... όσο και από τις διαδικασίες που προβλέπονται από την παρούσα Συνθήκη και από την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεών της ».

Η πρώτη παράγραφος επιβεβαιώνει δηλαδή την αρχή που διατυπώνεται στο προοίμιο και στο άρθρο 2. Εξάλλου, επαναλαμβάνοντας αυτολεξεί μία διάταξη της ΕΚΑΧ [άρθρο 3, στοιχείο ε)] η εν λόγω παράγραφος διευκρινίζει ότι η υλοποίηση της αρχής αυτής, δηλαδή η βελτίωση των όρων διαβιώσεως και εργασίας δεν μπορεί να διαχωριστεί από την « εναρμόνισή τους με στόχο την πρόοδο ». Όπως όμως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου (βλέπε αποφάσεις της 15ης Ιουνίου 1978, υπόθεση 149/77, Defrenne, Racc. 1978, σ. 1365, σκέψεις 19 και 31· της 13ης Μαΐου 1986, υπόθεση 170/84, Bilka, Συλλογή 1986, σ. 1607, ιδίως σ. 1620), ο διπλός στόχος που θέτει η διάταξη αυτή κείται σε καθαρά « προγραμματικό » πλαίσιο.

Σοβαρές ενδείξεις προς την κατεύθυνση αυτή παρέχει η ίδια η διατύπωση των εν λόγω σκοπών (« τα κράτη... συμφωνούν περί της ανάγκης ») και, όπως προκύπτει από τη δεύτερη παράγραφο, το στοιχείο ότι η προαγωγή των εν λόγω όρων θα επιδιωχθεί πιθανώς με την εφαρμογή άλλων διατάξεων της Συνθήκης και αφετέρου με την προσέγγιση των εθνικών εννόμων τάξεων. Δεν είναι μόνο αυτό. Όπως

γνωρίζομε, για την εφαρμογή της μεθόδου αυτής απαιτείται η θέσπιση νομικών πράξεων της αρμοδιότητας του Συμβουλίου: στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης (άρθρο 51), τα μέτρα που λαμβάνει το όργανο αυτό περιορίζονται πάντως στο συντονισμό των διαφόρων συστημάτων δεδομένου ότι η Συνθήκη δεν παρέχει στην Κοινότητα την εξουσία να προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής των συστημάτων αυτών ή το υποχρεωτικό επίπεδο των παροχών.

Έρχομαι τέλος στο άρθρο 118. Δεδομένου ότι το άρθρο αυτό αποτελεί το επίκεντρο των εκκρεμών υποθέσεων που αφορούν την πολιτική των κρατών μελών στον τομέα της διακινήσεως των εργαζομένων (281, 283 έως 285 και 287/85), το Δικαστήριο το γνωρίζει καλά. Μπορώ λοιπόν, αφενός, να μην το επαναλάβω και, αφετέρου, όσον αφορά την έκτασή του, να παραπέμψω στις προτάσεις που ανέπτυξα στις 31 παρελθόντος Μαρτίου (Συλλογή 1987, σ. 3219). Θα επαναλάβω απλώς εδώ ότι η διάταξη αυτή επιβάλλει μεν στα κράτη κάποια υποχρέωση, η υποχρέωση όμως αυτή είναι να μην απέχουν από τη δράση προωθήσεως που αναπτύσσει η Επιτροπή και κατά μείζονα λόγο να μην την παρακωλύουν. Εντάσσεται δηλαδή στο πλαίσιο των σχέσεων συνεργασίας που προβλέπει το άρθρο αυτό μεταξύ των κρατών και του εκτελεστικού οργάνου. Αυτό αρκεί εν πάση περιπτώσει για να αποκλείσει τη γένεση αντιστοίχων δικαιωμάτων δεκτικών επικλήσεως εκ μέρους των ατόμων.

5. Τα άρθρα 2, 117 και 118 ουδόλως επιβάλλουν τις απαγορεύσεις και τις υποχρεώσεις για τις οποίες ομιλεί το Tribunal Central de Trabajo. Κατά την Επιτροπή και την ισπανική κυβέρνηση η διαπίστωση αυτή επιρρωννύεται από τέσσερις τουλάχιστον διατάξεις του παράγωγου κοινοτικού δικαίου.

Συγκεκριμένα οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 12 του κανονισμού 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί κοινωνικής ασφάλισης των διακινούμενων εργαζομένων (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73) ορίζουν ότι οι ρήτρες περί μειώσεως, αναστολής ή καταργήσεως που προβλέπονται από τη νομοθεσία κράτους μέλους εφαρμόζονται εις βάρος του δικαιούχου της θιγόμενης παροχής σε δύο περιπτώσεις: στην περίπτωση σωρεύσεώς της με άλλες παροχές κοινωνικής ασφάλισης ή με άλλα εισοδήματα και στην περίπτωση σωρεύσεως παροχής αναπηρίας ή γήρατος με έσοδα από επαγγελματική δραστηριότητα. Αφού όμως ο κοινοτικός νομοθέτης δέχεται ότι είναι νόμιμες οι απαγορεύσεις της σωρεύσεως στην περίπτωση των διακινούμενων εργαζομένων οι οποίοι δικαιούνται ιδιαίτερα αποτελεσματικής προστασίας, είναι πρόδηλο ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ασυμβίβαστη προς το κοινοτικό δίκαιο η ανάλογη απαγόρευση που αφορά τους εργαζομένους οι οποίοι κατοικούν στο κράτος της υπηκοότητάς τους.

Εξάλλου το άρθρο 3 της οδηγίας 75/129 του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1975, περί ομαδικών απολύσεων (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 44) και το άρθρο 7 της οδηγίας 77/187 του Συμβουλίου, της 14ης Φεβρουαρίου 1977, που αφορά τα δικαιώματα των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεως της επιχειρήσεως (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 171), επιτρέπουν στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν στους εργαζομένους ευνοϊκότερα μέτρα από αυτά που προβλέπουν οι δύο πηγές δικαίου. Ας υποθέσουμε ότι η προηγουμένως ισχύουσα μεταχείριση ήταν ακριβώς ευνοϊκότερη: το κράτος το οποίο, κατά την εφαρμογή της οδηγίας, δεν επιθυμεί να κάνει χρήση της προαναφερθείσας δυνατότητας μπορεί επομένως νομίμως να μειώσει το επίπεδο προστασίας που κατοχυρώνεται σε μια δεδομένη στιγμή υπέρ των εργαζομένων.

Μπορούμε επομένως να καταλήξομε στο συμπέρασμα ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη ούτε να διατηρήσουν ακέ-

ραιο το επίπεδο παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως που υπάρχει κατά το χρόνο της ενάρξεως της ισχύος της Συνθήκης ούτε να επιταχύνει την ανύψωση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων εναρμονίζοντας προς τα άνω το επίπεδο των παροχών.

6. Βάσει των παραπάνω σκέψεων προτείνω στο Δικαστήριο να δώσει την εξής απάντηση στα προδικαστικά ερωτήματα που του υπέβαλε το Tribunal Central de Trabajo με Διάταξη της 21ης Μαρτίου 1986 στην εκκρεμή ενώπιόν του υπόθεση μεταξύ Fernando Roberto Giménez Zaera και Instituto Nacional de la Seguridad Social και Tesorería General de la Seguridad Social:

Η θέσπιση από τη νομοθεσία κράτους μέλους διατάξεως που απαγορεύει τη σώρευση παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως με άλλες πηγές εισοδήματος, και συγκεκριμένα τη σώρευση συντάξεως γήρατος με αποδοχές δημοσίου υπαλλήλου και κατ' αυτό τον τρόπο μειώνει το επίπεδο κοινωνικής προστασίας του εργαζομένου, δεν προσκρούει στα άρθρα 2, 117 και 118 της Συνθήκης ΕΟΚ.